

08/09/2020

י"ט אלול תש"ף

לכבוד:

חבר הכנסת עופר שלח

יו"ר הועדה לענייני ביקורת המדינה

א.ג.,

הנדון: נייר עמדה מאלו"ט בנושא שילוב אנשים עם מוגבלות בשוק התעסוקה, דוח מבקר המדינה - 164

1. אוטיזם הינה מוגבלות ספקטרום (קשת), כך שמאפייני המוגבלות ורמת התפקוד שונים מאדם לאדם. כך, גם שילוב אנשים עם מוגבלות בתעסוקה מצוי על ספקטרום רחב של פתרונות, המותאמים ליכולת התפקוד וההשתלבות של האדם עם המוגבלות במקום העבודה: מתעסוקה עצמאית בשוק החופשי, דרך תעסוקה נתמכת ותעסוקת משתקמים ועד לתעסוקה מוגנת.
2. על מנת לפעול לשילוב אנשים עם אוטיזם בשוק העבודה יש לנקוט בצעדים הבאים:
 - א. לפעול להקמת גורם מתכלל (One Stop Center), המורכב משתי זרועות, אחת שתיועד לאנשים עם אוטיזם שאינם מתאימים לתעסוקה בשוק החופשי והשנייה שתיועד לאנשים עם אוטיזם המתאימים לתעסוקה בשוק החופשי.
 - ב. בין סמכויות הגורם המתכלל, כפי שגם הוצע במסגרת ועדת לרון, הוועדה הציבורית לבדיקת ענייני הנכים ולקידום שילובם בקהילה, יהיה התמחות בהשמה מותאמת בהתאם ליכולות של האנשים עם אוטיזם.
 - ג. יש לפעול לעידוד ותמרוץ מעסיקים לקליטת אנשים עם אוטיזם בשוק העבודה ולהנגשת מקום העבודה עבורם. זאת, הואיל ואנשים רבים עם אוטיזם הינם בעלי פוטנציאל השתלבות גבוה בשוק העבודה, אך בשל חסמים האינהרנטיים למוגבלות, מתקשים להשתלב בשוק העבודה בפועל ולאורך זמן.
 - ד. תמרוץ מעסיקים לקלוט אנשים עם אוטיזם ולהנגשת סביבת העבודה עבורם, היא הכרחית על מנת לאפשר להם השתלבות מיטבית וארוכת טווח. התמריצים הקיימים היום, כפי שגם עולה מדו"ח המבקר, ניתנים לאחוז קטן של מעסיקים ולא נותנים מענה מספק.
 - ה. בנוסף, יש לפעול לשילובם של אנשים עם אוטיזם כעובדים מן המניין, להבדיל מעובדי קבלן, ובתוך כך לפעול לניודם, ככל הניתן ובהתאם ליכולת התעסוקתית של העובד, ממודל של תעסוקה מוגנת או כמשתקמים, למודל תעסוקתי המושתת על יחסי עובד ומעביד. זאת, מתוך הבנה שביטול יחסי עובד ומעביד, משמעו הסרת כלל ההגנות הסוציאליות הנתונות לעובדים מכוח הדין והפסיקה.
 - ו. כך, מודל של תעסוקה כמשתקמים או תעסוקה מוגנת מאפשרים אמנם את קידוםם ושילובם בקהילה של אנשים עם אוטיזם, אך על מנת שאלה יהיו פלטפורמה אמיתית למוביליות חברתית ותעסוקתית, יש ליצור מסלול מובנה למעבר להעסקה במתכונת של שכר מינימום מותאם או להשתלבות בשוק התעסוקה החופשי, עבור עובדים מתאימים על הספקטרום האוטיסטי.
 - ז. כמו כן, יש לפעול למימוש זכויותיהם של אנשים עם אוטיזם להשתלבות במרכזי יום טיפוליים שיקומיים ולשיפור והתאמת המודלים הקיימים במרכזים אלה. החסמים המרכזיים להשתלבותם, הינם מחסור חמור במסגרות ייעודיות לבוגרים עם אוטיזם והיעדר תקציב להשמות במסגרות אלה. היעדר התקציב, נובע, בין השאר, מאפליה בין סוגי הלקויות השונים, הואיל ומרבית זכויותיהם של האנשים על הספקטרום האוטיסטי, ובתוך כך זכויות לשילוב במרכזי יום טיפוליים שיקומיים, אינן מועגנות בחוק, אלא בתקנון עבודה סוציאלית בלבד. מכאן, שפעמים רבות זכויות אלה אינן ממומשות.

נעה בק, עו"ד
נעה סיק
ראש תחום רווחה וסל
האגף לקידום זכויות- אלו"ט

העתקים:

גבי פלורינה הלמן, מנהלת הוועדה
חברי וועדת העבודה, הרווחה והבריאות
עו"ד מיכאל זץ, מנהל האגף לקידום זכויות, אלו"ט